

Vakdidactiek wijsbegeerte (H002233)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten **3.0** Studietijd **90 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2023-2024

A (jaar)	Nederlands	Gent	hoorcollege werkcollege zelfstandig werk
----------	------------	------	--

Lesgevers in academiejaar 2023-2024

De Schrijver, Jelle	LW01	Verantwoordelijk lesgever
Leys, Corinne	LW01	Medewerker
Matthynssens, Bas	LW01	Medewerker
Van Gerven, Julie	LW01	Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2023-2024

	stptn	aanbodsessie
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting moraalwetenschappen)	3	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting wijsbegeerte)	3	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting moraalwetenschappen)	3	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting wijsbegeerte)	3	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Vakdidactiek, ethiek, filosofie, socratisch, moraal, wijsbegeerte, lespraktijk

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot de realisering van de **basiscompetenties voor leraren** en de **opleidingscompetenties van de educatieve masteropleiding UGent**, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.ugent.be/educatievemaster.

Inhoud

Aangezien aanwezigheid in de lessen verplicht is kan dit vak vanaf lesweek 3 niet meer opgenomen worden in het curriculum.

Voor het gedeelte theorie:

- Kennis maken met de diverse leerplannen uit de verschillende onderwijsnetten waar wijsgerige stromingen (binnen verschillende vakken) aan bod komen (wijsbegeerte, burgerschap, cultuurwetenschappen,...) en omzetten naar lesdoelstellingen volgens een vakdidactisch concept.
- Methodes van filosofisch lezen, schrijven en debatteren (Tozzi); hermeneutische, taalanalytische, fenomenologische en dialectische benaderingen (Martens); types thinking about thinking –het stimuleren van geldig vergelijken, vertalen, verbeelden, het opsporen van veronderstellingen, redeneren (Lipman). De genoemde competenties kunnen vertalen naar

de context van het secundair onderwijs.

- Analyse van de belangrijkste benaderingen in de vakdidactiek wijsbegeerte: de personalistische benadering (Rehfuss); de systeem-historische benadering (Bublitz); constructivistische benaderingen (Tozzi, Lipman, De Leeuw & Mostert).
- Kennismaken met modellen van specifiek ethische competenties en hun toepasbaarheid in het onderwijs
- Niet-Westerse wijsbegeerte voor onderwijsdoelinden.
- Diversiteit als uitgangspunt voor wijsgerige lespraktijken.

Voor het gedeelte oefeningen:

Lesvoorbereidingen opmaken met bijzondere aandacht voor de inhoudelijke, didactische en vormelijke aspecten (taalzorg); academisch-wijsgerige kennis leren vertalen naar het niveau van secundair onderwijs).

De lesvoorbereiding aanwenden als praktisch werkdocument tijdens het lesgeven aan peers. Basisvaardigheden bij het realiseren van een krachtige leeromgeving in de praktijk omzetten (instructies, vragen stellen, groepswork leiden,...).

Aanwenden van evaluatiemethodes (zelfevaluatie, peerevaluatie,...) en skills verwerven m.b.t binnenklasdifferentiatie met het oog op de huidige superdiverse samenleving.

Begincompetenties

Van studenten wordt verwacht voldoende domeinspecifieke kennis verworven te hebben vooraleer het opleidingsonderdeel aan te vatten. De toegangsvereisten tot de vakdidactieken zijn gereguleerd. Meer informatie hierover kan geraadpleegd worden op www.ugent.be/educatievemaster.

Dient gevolgd te worden samen met of na de module 'Vakdidactiek Wijsbegeerte en Moraalwetenschappen –Generiek Gedeelte'

Eindcompetenties

- 1 • Studenten verwerven technieken en leren strategieën hanteren die de ontwikkeling van waarden en de groei van zingeving van leerlingen in een (super)diverse samenleving stimuleren
- 2 • Studenten leren technieken en didactische werkvormen implementeren die de communicatieve vaardigheden en sociale vaardigheden ontplooien van leerlingen met diverse culturele achtergronden.
- 3 • Studenten leren technieken en didactische werkvormen implementeren om leerlingen kritisch te leren nadenken over natuur en cultuur (inclusief culturele verschillen)
- 4 • Studenten kunnen de verschillende socratische methodes gericht opnemen in een lesontwerp en deze adequaat uitvoeren
- 5 • Studenten kunnen de voor- en nadelen van de verschillende socratische methodes en hun varianten analyseren en de methodes toepassen naargelang het gewenste onderwijsdoel
- 6 • Studenten verwerven een methodiek voor het verzamelen van informatie die nodig is voor het voorbereiden van een les.
- 7 • Studenten verwerven vaardigheden in de transcriptie van academische filosofische en ethische inzichten naar lesdoelstellingen en leerinhouden voor het secundair onderwijs
- 8 • Studenten kunnen relevante bronnen over wetenschappelijk onderzoek van vakdidactische paradigma's analyseren door het vergelijken van voor- en nadelen
- 9 • Studenten verwerven vaardigheden in de planning, de voorbereiding en de evaluatie van het didactische proces om leerlingen kennis over ethische en filosofische vraagstukken te laten verwerven, interpreteren en te integreren
- 10 • In het opleidingsonderdeel Vakdidactiek wordt doorheen de diverse gehanteerde onderwijsvormen aandacht besteed aan de ontwikkeling van de attitudes zoals bepaald in de basiscompetenties. In het bijzonder zal aandacht worden besteed aan volgende attitudes: beslissingsvermogen, relationele gerichtheid, kritische ingesteldheid, leergierigheid, organisatievermogen, zin voor samenwerking, verantwoordelijkheidszin. Doorheen de oefeningen wordt beheersing beoogd van de taalcompetenties zodat de leraar het leer- en ontwikkelingsproces kan begeleiden in het Standaardnederlands en strategieën ontwikkelt om te communiceren met anderstalige leerlingen en ouders.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk mits gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Hoorcollege, werkcollege, zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Voor het gedeelte theorie worden interactieve hoor- en werkcolleges gehanteerd. Voor het gedeelte oefeningen worden volgende didactische werkvormen gehanteerd: werkseminaries; taakgerichte werkvormen.

LIO-richtlijnen zijn terug te vinden in de LIO-handleiding.

Leermateriaal

Leermateriaal wordt digitaal beschikbaar gesteld op het elektronisch leerplatform. Studenten nemen zelf notities.

Referenties

- Rehfuss, Wulf, Didaktik der Philosophie. Grundlage und Praxis. Düsseldorf: Schwann, 1980 - Martens, Ekkehard, Dialogisch-pragmatische Philosophiedidaktik. Hannover, Schroedel, 1979 - Pfister, J., Zimmermann, P. (Hrsg.), Neues Handbuch des Philosophie-Unterrichts. Bern: Haupt, 2016.
- Nida-Rümelin J, Spiegel I, Tiedemann M (Hrsg), Handbuch Philosophie und Ethik (2Bde, 2te Auflage). Paderborn: Schöningh, 2017.
- Rehfuss, W. (Hrsg.), Handbuch des Philosophie-Unterrichts. Düsseldorf: Schwann, 1986 - Palmer, D., Looking at Philosophy. The Unbearable Heaviness of Philosophy Made Lighter (4th ed.). Boston: McGrawHill, 2006.
- Oser, F. & Althof, W., Moralische Selbstbestimmung. Modelle der Entwicklung und Erziehung im Wertebereich. Stuttgart: Klett-Cotta, 1992.
- Schmidt, H., Didaktik des Ethikunterrichts (2 vol.). Berlin: Kohlhammer, 1983-84.
- Sharp, A. & Lipman, M., Philosophy for the Classroom. Philadelphia: Temple University Press, 1991.
- Anthone, R. & Mortier, F., Socrates op de speelplaats. Filosoferen met kinderen in de praktijk. (2de uitgave). Leuven: Acco, 1997
- <https://www.pdcnet.org/teachphil>
- <http://redfilosofia.es/about/>
- <https://www.webdianoia.com/index.html>
- http://www.apaonline.org/page/teaching_resources
- <http://www.educ-revues.fr/diotime/>
- <https://muse.jhu.edu/book/9490>
- <https://www.philotozzi.com>

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

De studiebegeleiding bij de oefeningen gebeurt door de onderwijsdidactici en de verantwoordelijk lesgever op afspraak of tijdens de spreekuren.

ZAP: Freddy Mortier: freddy.mortier@UGent.be, tel: 0473/ 77 99 01

Onderwijsdidactici:

Papatya Dalkiran: papatya.dalkiran@UGent.be

Corinne Leys: Corinne.Leys@UGent.be

Bas Matthyssens: bas.matthyssens@ugent.be

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Periodegebonden evaluatie: de student legt een mondeling examen af over het opleidingsonderdeel (25%).

Niet-periodegebonden evaluatie (75%):

(Goedgekeurd)

- De oefeningen worden georganiseerd na de lesuren in het secundair onderwijs. De aanwezigheid in deze oefeningen is verplicht.
- Bij gewettigde afwezigheid wordt in overleg met de verantwoordelijk lesgever een vervangopdracht voorzien.
- De permanente evaluatie gebeurt op basis van taken en opdrachten.

Voor de student-leraren in een LLO-baan is permanente evaluatie voorzien via de alternatieve opdracht die zij uitwerken het portfoliotraject.

Feedback: na afspraak

Eindscoreberekening

Het cijfer van de periodegebonden evaluatie telt voor 25% en de niet-periodegebonden evaluatie telt voor 75% van het eindtotaal.

Wanneer men niet deelneemt aan één of meer onderdelen van de evaluatie kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore een cijfer van 8 of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (hoogstens 7/20).

Faciliteiten voor werkstudenten

Te bespreken, afhankelijk van omstandigheden. Neem contact met de verantwoordelijke lesgever.

LLO's bespreken hun traject met de verantwoordelijk lesgever.